

σιμών και τοῦ μαρτυρίου του καθὼς και διὰ τῶν προφητειῶν ποῦ ἐπληθύνθησαν και τῶν θαυμάτων του δίδει ὁ συγγραφεὺς πλήρη εἰκόνα τῆς σεβασμίας προσωπικότητος τοῦ ἰσαποστόλου ἁγίου και τῆς ἀνυπερβλήτου θρησκευτικῆς και ἔθνικῆς του προσφορᾶς πρὸς τὸ Ἔθνος. Ἡ ἐκκλησία τὸν καθιέρωσε μεταξύ τῶν ἁγίων διὰ Πατριαρχικῆς πράξεως τὸ 1961.

Ὁ Ἅγιος Σάββας ὁ Νέος ἐξ ἄλλου ἔχει καταστῆ ἅγιος και ἔχουν ἀνεγερθῆ ναοὶ πρὸς τιμὴν του χωρὶς νὰ ἔχη ἀκόμη ἀνακηρυχθῆ ἐπίσημως ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου. Ὁ Καβαρνὸς ἐκθέτει μὲ τὴν φωτισμένην γραφίδά του ἐπὶ τῆ βάσει μαρτυριῶν τὰ κυριώτερα περιστατικὰ τοῦ βίου και τῆς ἀσκήσεως τοῦ ὑποδειγματικοῦ αὐτοῦ ἀσκητοῦ, ἐλέγχει τὰ τεκμήρια τῆς ἀθηντικότητος τῶν μαρτυριῶν και δίδει πλήρη τὴν εἰκόνα τῆς ἁγιότητος τοῦ αἰοδιμου ἀσκητοῦ και τῆς ἀνακηρύξεως αὐτοῦ ὡς ἁγίου αὐθορμήτως ὑπὸ πλήθους ἀνθρώπων εὐλαβῶν, ἀγραμμάτων, ἐγγραμμάτων και ἐγκρίτων. Πληροφορεῖ περὶ τῶν ἀνεγερθέντων πρὸς τιμὴν του ναῶν, τῶν συγγραφειῶν ἀκολουθιῶν, κανόνων και τοῦ πρωτοφανοῦς φαινομένου τῆς τελέσεως λειτουργιῶν χωρὶς νὰ προϋπάρχη ἐπίσημος καθγιασμός καθιερωμένος ὑπὸ ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς. Ἐνας μαθητῆς και συνασκητῆς τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου βιώσας ἁγίως και θαυματοργῶς (1862-1948) ἀνακηρύσσεται ἅγιος ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐν μέσῳ τοῦ ὁποίου ἔζησε. Τὸ φαινόμενον εἶναι ἀξιοσημείωτον και κινεῖ εἰς σκέψεις.

Τὰ δύο βιβλία τοῦ Καβαρνὸς περὶ τῶν δύο νέων ἁγίων τοῦ Ἀνατολικοῦ Ὁρθόδοξου δόγματος (ὑπάρχουν ἄλλοι ἔξ ἀκόμη νέοι ἅγιοι) ἐκδιδομένα ἀγγλιστὶ χάριν τῶν ἀγγλοφώνων Ἑλλήνων, καθιστοῦν γνωστὸν εἰς ὅλον τὸν ἀγγλόφωνον κόσμον, γραφέντα ἐπὶ τῆ βάσει θετικῶν πειστηρίων και ἀντικειμενικῶν μαρτυριῶν, περιστατικὰ τῆς χριστιανικῆς πίστεως εἰς τὸν ὀρθόδοξον νεώτερον κόσμον και πρόσωπα διαλάμπαντα εἰς ἀρετὴν και ἁγιότητα.

ΠΑΝ. Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ

Ν. Τσαϊλακοπούλου, Ἡ ἴδρυση και ὁ ἐμπλουτισμὸς τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου Ἐδέσσης, Θεσσαλονίκη 1985, σελ. 244.

Ὁ συγγραφεὺς, ἐπίτιμος γυμνασιάρχης, κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας του εἰς τὸ Γυμνάσιον Ἐδέσσης ὡς φιλόλογος καθηγητοῦ κατὰ τὰ πρὸ τοῦ πολέμου ἔτη, θεώρησε χρέος του ἔθνικόν, ἐνώπιον τῶν ἀπὸ βορρᾶ ἐπιβουλῶν τῶν δολίων γειτόνων νὰ ἐνσωματώσουν τὴν Μακεδονίαν λόγῳ δῆθεν σλαβικῆς συγγενείας, ὅπως ἀνατρέψῃ εἰς τὴν συνείδησιν τῶν κατοίκων και τοῦ κόσμου ὅλου τὴν βάσιν τῶν ἐπιχειρημάτων των, συγκεντρῶνων τὰ ἐν τῇ Μακεδονικῇ γῆ ἐγκατεσπαρμένα ἐνεπίγραφα ἢ μὴ πάσης φύσεως μαρτύρια τὰ ἀφώνως διαλαλοῦντα τὴν ἱστορικότητα τῆς Ἑλληνικῆς παρουσίας ἀπὸ ἀρχαιοτάτων αἰώνων ἐν συνεχείᾳ μέχρι σήμερον μὲ παράλληλον ἀπουσίαν και τοῦ ἐλαχίστου σλαβικοῦ μαρτυρίου μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σχίσματος τοῦ 1870, ὅτι ἤρχισαν αἱ μεθοδικαὶ καταπιέσεις τῶν κομιτατζήδων πρὸς τεχνητὴν μεταβολὴν τοῦ ἔθνομολογικοῦ χαρακτῆρος τοῦ τόπου.

Ἡ ἔμμανῶς κατέχουσα τὸν καθηγητὴν Τσ. ἰδέα αὐτὴ τὸν ἐνεψύχωσεν εἰς ἀληθῆ σταυροφορίαν μετὰ τῶν μαθητῶν του εἰς περιοδείας ἀνὰ τὰ χωρία τῆς περιφερείας διὰ νὰ ἀνεύρη καὶ νὰ μεταφέρῃ εἰς Ἑδέσσαν παρὰ διαφορῶν κατόχων ἢ νὰ ἀνασκάψῃ ἢ νὰ ἐκτοιχίσῃ ἐξ ἔρειπιῶν παλαιῶν ναῶν γλυπτικὰ μέλη ἢ ἐνεπιγράφους πλάκας ἢ στήλας ἢ παλαιὰ εὐαγγέλια. Ἐτσι κατώρθωσε νὰ μεταφέρῃ ὁ ἴδιος ἢ μετὰ τῶν μαθητῶν του περὶ τὰ 150 μουσειακὰ ἀντικείμενα, νὰ ἐπιτύχῃ ἐξεύρεσιν χώρου διὰ τὸ Μουσεῖον, νὰ τὰ ἐγκαταστήσῃ, νὰ καταρτίσῃ κατάλογον ὑποβληθέντα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, νὰ τὰ ἐπιγράψῃ ἢ νὰ διασαφήσῃ ἕκαστον διὰ ἐπιτεθειμένου κειμένου καὶ συγχρόνως νὰ δημοσιεύσῃ εἰς τὸν τοπικὸν τύπον περιγραφὰς δι' ἕκαστον εὑρημα, ὥστε καὶ οἱ κάτοικοι νὰ φρονηματίζωνται καὶ ὑπερηφανεύωνται. Εἰς τὸ ἐν τίτλῳ νῦν ἐκδοθὲν βιβλίον παρατίθεται ὁ κατάλογος τῶν ἀντικειμένων, τὰ ὅποια νῦν κοσμοῦν τὸ ὑπὸ τοῦ Τσ. Ἰδρυθὲν ἐν Ἑδέσῃ Μουσεῖον καὶ ἀποτελοῦν ἀποστομωτικὴν ἀπάντησιν εἰς τὰς ἀναιδέεις ἀπαιτήσεις καὶ ψευδολογίας τῶν βορείων γειτόνων.

Αὐτὸ εἶναι τὸ οὐσιῶδες περιεχόμενον τοῦ βιβλίου, διὰ τὴν ἀθθεντικότητα δὲ τῆς ἐκθέσεως τῶν γεγονότων παρατίθενται πάσης φύσεως δικαιολογητικὰ ἔγγραφα, ἀλληλογραφία, ἔπαινοι, δημοσιεύματα. Ὁμοίως ἀναδημοσιεύονται καὶ ἐκλαικτικὰ του παλαιὰ δημοσιεύματα εἰς τὸν τοπικὸν τύπον διὰ τὰς ἱστορικὰς μαρτυρίας τῆς ἀπὸ τῶν Δωριέων ἤδη ἑλληνικότητος τοῦ Μακεδονικοῦ χώρου.

Τὸ βιβλίον χαρακτηρίζεται ἀπὸ κάποιαν ἐπίμονον καὶ ἐκτενῆ διήγησιν τῶν λεπτομερειῶν περὶ τὴν ἐξεύρεσιν χρηματικῶν πόρων, περὶ τὴν ἐνθουσιώδη σύμπραξιν τῶν μαθητῶν του, τοὺς καταβληθέντας κόπους καὶ τὴν ὑπερνίκησιν τῶν πάσης φύσεως ἀντιδράσεων. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν κατοχὴν διεδόθη ἀνακριβῶς ὅτι ἀπέθανε, φαίνεται ὅτι ὑπεισήληθεν εἰς τινὰς ἐγχαυρίους ὁ πειρασμὸς νὰ ἀποσιωπηθῇ τὸ ἡρωικὸν ἔργον τοῦ πρωτεργάτου καὶ νὰ δρέψουν τὴν δάφνην ἀναίτιοι ἄνθρωποι. Ἡ ἀνασκευὴ τῶν νοθευτικῶν ἐκείνων ἐνεργειῶν παρῶθησε τὸν συγγραφέα νὰ ἐπεκτείνῃ εἰς σελίδας τὸ βιβλίον ὑπὲρ τὸ ἀναγκαῖον.

Ὁ συγγραφεὺς διὰ βραχέων παρέχει καὶ τὰ βιογραφικὰ του στοιχεῖα, τῶν ὁποίων ἡ δραματικότης συγκινεῖ τὸν ἀναγνώστην. Ἀναπηδήσας ἐν Βιθυνίᾳ ἐκ μέσου ὁμίλου σφαζομένων ὑπὸ Τουρκικοῦ ὄχλου Ἑλλήνων μὲ ἀποκοπεῖσαν τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐσώθη ἔπειτα ἀπὸ περιπετείας, ἀνετράφη πρόσφυξ εἰς Ὀρφανοτροφεῖα καὶ ἀδάμαστος βιοπαλαιστὴς ἐσπούδασε φιλόλογος, ἠὺδοκίμησε καὶ παρέμεινεν ἀφοσιωμένος εἰς τὰ ἰδεώδη τοῦ ἔθνους του, πιστὸς φιλόλογος καὶ πιστὸς Ἕλληνας, ἄκαμπτος, ἀσυμβίβαστος, ὑπόδειγμα Ἑλλήνων διδασκάλου τιμῶντος τὸ γένος του καὶ τὴν ἀποστολὴν τοῦ φιλολόγου. Ὁ γράφων ὑπὸ τὴν ιδιότητά του ὡς Γεν. Ἐπιθεωρητοῦ ἐγνώρισε τὸ ἔργον τοῦ Τσ. ἐν τῇ δημιουργίᾳ του τότε καὶ ἐκτιμήσας τὰς τοῦ 1940 συνθήκας καὶ τὰ προσδοκώμενα γεγονότα τὸν ἔκρινε μεταθετόν. Ἐὰν παρέμενεν ἐκεῖ κατὰ τὸν πόλεμον θὰ εἶχε κατασφαγῆ κατὰ τὴν βουλγαρικὴν κατοχὴν, ὅπως κατεσφάγη εἰς τὴν Φλώριναν ὁ ἔθνικόφρων καθηγητὴς Βαρβαρῆγος. Ἡ ἄποψις αὐτὴ προεβλέφθη ἀπὸ τὴν πρώτην κατοχικὴν κυβέρνησιν, ἢ ὅποια ἐσπευσε νὰ μεταθέσῃ ὄλους τοὺς μὴ ἐντοπίους δημοσίους ὑπαλλήλους εἰς μέρη ἐκτὸς τῆς Μακεδονικῆς περιοχῆς. Τὸ βιβλίον τοῦ Τσαϊλακοπούλου ὑπογραμμίζει τὸ ἐκπαιδευτικὸν καὶ ἔθνικόν καθῆκον παντὸς φιλολόγου καὶ ἐκπαιδευτικοῦ πιστοῦ εἰς τὴν πνευματικὴν του ἀποστολὴν.

ΠΑΝ. Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ